

Adres : Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
Telefoon : +31(0)70-3382700
E-mail : secretariaat@lto.nl
KvK : 40413400
Rekening : NL32 RABO 0357606760

Per e-mail

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. de heer H. Staghouwer
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

E: ministerlnv@minlnv.nl

Datum : 11 mei 2022
Ons kenmerk : SvdT/MH/sb/20220511
Onderwerp : **Gevolgen Oekraïne**
Informatie : Klaas Johan Osinga | kjosinga@lto.nl | 06 10 58 60 47

Geachte heer Staghouwer, Beste Henk,

LTO Nederland brengt een aantal dringende zaken onder uw aandacht met betrekking tot de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor de Nederlandse boeren en tuinders en de voedselvoorziening. Zoals ook geduid in het Bestuurlijk Overleg op donderdag 12 mei maakt LTO Nederland zich grote zorgen over het uitblijven van een passend pakket aan steunmaatregelen en het ontstaan van een ongelijk speelveld voor boeren en tuinders gezien de steunmaatregelen voor de land- en tuinbouw in landen om ons heen.

LTO Nederland heeft net als u grote zorgen over de situatie in Oekraïne. De humanitaire gevolgen zijn enorm. Dit hebben wij ook benadrukt in onze ontmoeting met de ambassadeur van Oekraïne in Nederland, de heer Maksym Kononenko, op 14 april jongstleden. LTO Nederland heeft ook ondersteund dat de Oekraïense landbouworganisatie UNAF nu is aangesloten bij onze Europese koepelorganisatie COPA-COGECA. Wij spreken waar mogelijk onze solidariteit uit met onze collega's in Oekraïne en proberen waar het in onze mogelijkheden ligt, hen te steunen.

Hoe de situatie zich de komende weken en maanden zal ontwikkelen is erg onzeker, maar we moeten rekening houden met een oorlog die lang gaat duren. De situatie verandert iedere dag. Naar verwachting zullen door de EU-sanctiepakketten de energieprijzen verder gaan oplopen. Dat gaat doorwerken op de primaire bedrijven in de prijs van gas, diesel, kunstmest, veevoer, bouwmaterialen, transportdiensten, loonwerk en andere inputs. De fysieke markten voor granen, maïs en plantaardige oliën gaan de komende 6-18 maanden verder verkrappen omdat veel boeren in het Zwarte Zeegebied niet of minder kunnen telen en exporteren. Onze collega's van UNAF melden dat slechts 70% van de normale voorjaars inzaai plaats kan vinden. Bovendien worden sommige Nederlandse bedrijven getroffen door het plotseling wegvallen van markten. De voedselzekerheid aan sich is in Nederland en de EU niet in het geding, maar de voedselinflatie raakt veel mensen hard en die situatie kan de komende tijd verergeren.

Wij dringen er opnieuw, en aanvullend op onze eerdere brief van 5 april jl, bij LNV op aan om de mogelijkheden van het Europese staatssteunkader maximaal te benutten en boeren en tuinders met een passend pakket aan maatregelen te ondersteunen. Landen als Duitsland, Frankrijk en België hebben inmiddels forse steunpakketten bij de Europese Commissie ingediend en goedgekeurd gekregen. Het achterblijven van Nederland met gerichte steun voor sectoren zorgt in onze ogen voor een ongelijk speelveld.

LTO Nederland doet hierbij een drietal concrete voorstellen:

- Het GLB-crisisfonds van 8,1 miljoen euro uitbreiden naar 24,3 miljoen euro. LTO heeft informatie dat andere EU-lidstaten, zoals Duitsland en België, hun aandeel in het fonds ook gaan verdrievoudigen.
- GLB-betalingen kunnen vervroegd worden: maak daar als Nederland opnieuw gebruik van.
- Verlaag de accijns op diesel. Doe dit met minimaal eenzelfde bedrag/percentage als waarmee dit ook in andere EU-lidstaten gebeurt.

In het onderstaande geven wij enige duiding en achtergrond bij onze voorstellen.

Zoals we eerder al hebben aangegeven biedt de Europese Commissie lidstaten de mogelijkheid om staatssteun te verlenen tot maximaal 35.000 euro per agrarisch bedrijf.

Duitsland heeft intussen staatssteunpakketten van 20 en 11 miljard euro én een GLB-fonds (180 miljoen euro) met maatregelen gericht op bedrijven die worden getroffen door de stijgende kosten, zoals voor gas en diesel, en die dat onvoldoende uit de markt terug kunnen verdienen. De Europese Commissie heeft de staatssteunpakketten reeds goedgekeurd.

Volgens onze informatie gaan bedrijven die het meest getroffen worden door stijgende kosten en achterblijvende inkomsten automatisch een korting krijgen op een verplichte ongevallenverzekering. Dit wordt betaald uit het GLB-crisisfonds, en de bedrijven moeten hiervoor voldoen aan de regels voor het vergroenen. Voor bedrijven die niet meedoen aan het GLB (bedrijven zonder cultuurgrond en tuinbouwbedrijven) komt er een staatssteunregeling. Bovendien gaat Duitsland de dieselprijs tijdelijk met 14 cent per liter verlagen, als onderdeel van het staatssteunpakket. Ook andere EU-lidstaten verlagen belastingen op brandstof.

De brandstofprijzen zijn fors gestegen. De dieselprijs was in 2021 gemiddeld € 1,10 per liter. Deze dagen staat de dieselprijs rond de € 1,80. Een akkerbouwer met 100 hectare en een bouwplan met (poot)aardappelen, suikerbieten en granen verbruikt al snel 20.000-25.000 liter diesel per jaar. Een tank van 3000 of 5000 liter wordt het hele jaar door opnieuw gevuld en afgerekend met de prijs van dat moment. De prijsverhoging leidt dus tot € 15.000-20.000 extra kosten per jaar. Door de huidige droogte moet er al meer berekend worden en dat leidt nu al tot een hoger brandstofgebruik. Ook op veel melkveebedrijven vormen uitgaven aan diesel 60% van het totale energieverbruik. Een bedrijf met 100 koeien verbruikt jaarlijks 12.500 liter diesel en dat is inclusief de kosten van de loonwerker. Duurdere diesel zorgt dus al gauw voor € 10.000 aan extra kosten per jaar. Het is onzeker of boeren de kosten kunnen doorberekenen. Dat hangt af van prijsontwikkelingen op internationale markten en is dus afhankelijk van vele factoren.

Met het komende zesde EU-sanctiepakket (verbod op import van (geraffineerde) olie, inclusief diesel uit Rusland, binnen negen maanden), gaan de brandstofkosten op de bedrijven nog verder stijgen. Nederland importeert veel diesel als gereed product uit Rusland. Boeren en telers dreigen hierdoor in de knel te komen – stijgende kosten en opbrengsten die zeer onzeker zijn. Volgens onze informatie gaat Duitsland de dieselprijs tijdelijk met 14 cent per liter verlagen. Ook andere EU-lidstaten, zoals Frankrijk en Spanje, nemen maatregelen.

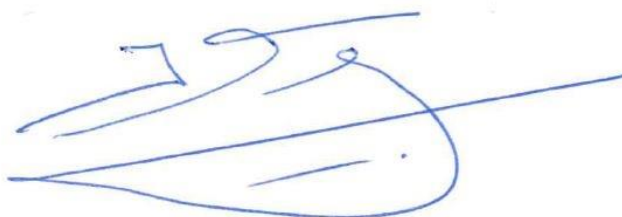
Wij dringen er dus op aan om de Nederlandse boeren en tuinders ook te steunen in deze moeilijke tijd, ook in het belang van het eerlijke internationale speelveld.

De neiging is groot om in tijden als deze te kiezen voor het eigen nationale belang. Het geopolitiek denken verandert snel. Zo zien we dat de wereld wordt opgedeeld in blokken en dat sommige landen grenzen sluiten voor voedslexport. Dit verergert de crisis. Nederland moet zich in de Europese Unie en elders inzetten om grenzen open te houden. Als handelsland met een zeer open economie is dat ook voor boeren en tuinders van het grootste belang.

De situatie wijzigt van dag tot dag. Laten we daarom goed in contact blijven. Graag ben ik bereid om met u nader in gesprek te gaan.

Met vriendelijke groet,

LTO Nederland



Sjaak van der Tak
Voorzitter